

รูปแบบการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี

Model of Educational Management for Early Childhood of Local Administration Organization, Udonthani Province

วีระยา อรรควงษ์¹, อำนาจ ชนะวงศ์², วัลภา สุวรรณรินทร์³

Weeraya Akkawong¹, Amnaj Chanawong², Wallapa Suwannarint³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายคือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี 2. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี 3. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของสถานศึกษาสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี ที่ได้จากประชากรทั้งหมดโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตารางคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ประกอบด้วยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 91 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา (นักวิชาการ) จำนวน 109 คน ครู (ครูผู้ดูแลเด็ก) จำนวน 124 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ 2) แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีรูปแบบของวิธีปฏิบัติการที่เป็นเลิศ (Best Practice) ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์จัดสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 3) แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹ M. Ed. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education Mahasarakham University

² Assistant Professor, Dr., Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Lecturer Dr., Faculty of Education, Rajabhat Udon thani University

ระดับ จำนวน 37 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบประเมิน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows Version 17.0 การสัมภาษณ์ Best – Practice การสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการตรวจสอบเครื่องมือสถิติที่ใช้ในการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมหาค่าความเที่ยงตรง (IOC) = 0.06 - 1.00 ค่าความเชื่อมั่น (สัมประสิทธิ์แอลฟา α) = 0.90

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน โดยด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) ปัญหาการจัดการความรู้ด้านจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน โดยด้านการบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3) ผลการสัมภาษณ์ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา (นักวิชาการ) และครู (ครูผู้ดูแลเด็ก) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 2 เทศบาล ประกอบด้วย เทศบาลหนองสำโรง อำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี เทศบาลตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 6 คน วิเคราะห์ได้ร่างรูปแบบการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี

4) ผลการสัมภาษณ์จัดสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และได้นำผลการวิพากษ์ ตรวจสอบ ร่างรูปแบบ แล้วยืนยันรูปแบบพร้อมข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข วิเคราะห์ ปรีกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และได้รูปแบบการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี

5) รูปแบบการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานีประกอบด้วย 6 องค์กรประกอบหลัก จำนวน 37 องค์กรประกอบย่อย ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มี จำนวน 7 องค์กรประกอบย่อย 2) ด้านบุคลากรมี จำนวน 8 องค์กรประกอบย่อย 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มี จำนวน 5 องค์กรประกอบย่อย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มี จำนวน 6 องค์กรประกอบย่อย 5) ด้านการมีส่วนร่วมและ

สนับสนุนจากชุมชนมี จำนวน 6 องค์ประกอบย่อย 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา
เด็กปฐมวัยทุกภาคส่วนมี จำนวน 5 องค์ประกอบย่อย

6) ผลจากการตรวจสอบแบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของ
รูปแบบจากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน (ชุดเดิม) ได้ประเมินความเหมาะสมและ
ความสอดคล้องของรูปแบบ ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this study were : 1) to study the current state and problems of educational management for early childhood in Local Administration Organization, Udonthani Province, 2) to construct the model of educational management for early childhood in Local Administration Organization, Udonthani Province, 3) to evaluate model of educational management for early childhood in Local Administration Organization, Udonthani Province. The sample in this study were the personnel in Local Administration Organization, Udonthani Province, consisted of 91 administrators and 109 directors of educational department, and 124 teachers who responsible for child care, and obtained using stratified random sampling technique of sample size which computed from Krejcie and Morgan technique. The instruments used for collecting data were; 1) questionnaire for 40 item rating scales, 2) interviewing form, consisted of the first subtitle used for interviewing child care teachers who are best practice, and the second subtitle used for interviewing the experts who were corporate in focus group activity, and 3) assessing form using rating scale for assessing the appropriateness and congruence of each element for educational management model. For analysis the data from interviewing form, questionnaire and assessing form by using content analysis and statistics analyzed for percentage, mean and standard deviation.

The results of the study were as follows :

1. The current state of educational management for early childhood in Local Administration Organization, Udonthani Province for as a whole was

performed at average level, whereas considered in each aspect found that performing in academic and curriculum activities was at the highest level and for the least performing was promoting networks of developing childhood

2. The problem in knowledge management for providing learning activities of schools in Local Administration Organization, Udonthani Province, for as a whole was at a low level, and considered in each aspect found that the problem of personnel aspect had a higher than the other one and the problem of early childhood center management had the lower than another.

3. The results of interviewing the administrators, directors of educational department, and teachers in 2 centers for best practice of early childhood centers, which consisted of Nhong Sumrong Municipality, Muang District and Tambon Klang Yhai Municipality, Ban Pheu District, Udonthani Province, for 6 personnel in these groups. And were analyzed information to create the prototype of educational management for early childhood centers in Local Administration Organization, Udonthani Province.

4. The results of interviewing 9 experts through focus group to critique, proof a tentative model, and approve for this model, including suggestions for revising, analyzing, and consulting with advisor to improve that model of educational management for early childhood in Local Administration Organization, Udonthani Province.

5. The model of educational management for early childhood in Local Administration Organization, Udonthani Province, comprised of 6 core components and 37 sub-components. Which those components were; 1) The management for early childhood center aspect, composed of 6 sub-components, 2) The personnel aspect, composed of 8 sub-components, 3) The building, areas, environment and safety aspects, composed of 5 sub-components, 4) The academic, and curriculum activities aspect for childhood developing, composed of 6 sub-components, 5) The corporation and supporting from communities aspect, composed of 6 sub-components, and 6)

The promoting networks of developing childhood from all variety partnerships, composed of 5 sub-components.

6. The result of assessing appropriateness and congruence of management model, from 9 experts, were found that the model had appropriateness and congruence of each model component, including some suggestions and opinions concerned with management model.

Keywords : Model of Educational Management

บทนำ

การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง และมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ทั้งในเชิงสถาบัน ระบบ และโครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็ง สามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งการที่จะพัฒนาคุณภาพของคนจะต้องเริ่มตั้งแต่เด็กเพราะเป็นช่วงอายุที่มีความสำคัญที่สุดในชีวิตมนุษย์ เป็นระยะที่ร่างกายมีอัตราการพัฒนาสูงมากโดยเฉพาะทางสมอง ถ้าเด็กได้รับการพัฒนาเลี้ยงดูที่ดีถูกต้องตามหลักจิตวิทยาและหลักวิชาการอื่นๆ เด็กก็จะพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ และสามารถเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา

ประเทศไทยซึ่งการศึกษาถือเป็นเครื่องมือดังกล่าวที่จะช่วยพัฒนามนุษย์ให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา ที่จะทำให้มนุษย์ได้รับประสบการณ์อันก่อให้เกิดการเรียนรู้การพัฒนาตลอดจนสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นผลให้มนุษย์และสังคมสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุข (วัชร ตระกูลงาม. 2542 : 1) การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเตรียมความพร้อม ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้กับเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งถือเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี จะเป็นช่วงอายุที่สามารถพัฒนาความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ได้เต็มที่หากไม่ได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาในช่วงนี้อาจจะมีผลให้การพัฒนาการด้านต่างๆ เป็นไปอย่างเชื่องช้า ซึ่งจะกระทบต่อการเจริญเติบโตในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐาน. 2549 : 45) จากเหตุผลดังกล่าวพบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังมีปัญหา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วยด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านบุคลากรด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามทัศนะของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกันเพียงใดตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อจำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษาประสบการณ์การทำงานทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้พัฒนาปรับปรุงและให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี

2. นำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 120 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 155 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 185 คน จำนวนทั้งหมด 460 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 91 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 109 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 124 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มเปิดตารางของ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2551 : 34-35) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มตามอัตราส่วนของศูนย์พัฒนาเด็ก

เล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนทั้งหมด 324 คน

1.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 2 คน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมจำนวนทั้งสิ้น 6 คน การสัมภาษณ์ (Best Practice)

ระยะที่ 2

2.1 ประชากรกลุ่มเป้าหมายในการจัดประชุมสนทนากลุ่ม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 คน เพื่อทำการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

2.2 กลุ่มเป้าหมายในการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานีไปใช้ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 10 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 10 คน จำนวน 30 คน เพื่อทำการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการ

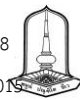
จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มี 4 ประเภท คือ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) การสัมภาษณ์ในการศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี เพื่อหาค่า (IOC) 3) แบบบันทึกในการประเมินความเหมาะสม ความถูกต้อง และความเป็นไปได้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) 4) แบบประเมินการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

วิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี วิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือประเภทมาตราส่วนประมาณค่า ดำเนินการโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มดำเนินการโดยวิเคราะห์เนื้อหา จัดลำดับ

ความสำคัญ และนำเสนอเป็นความเรียง และสร้างข้อสรุป

4. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานีใช้ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด. 2553) กรณีเครื่องมือประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าความเที่ยงตรง โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (IOC : Index of Item Objective Congruence) ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2553 : 105)

1.2 หาค่าอำนาจจำแนกและแบบวัดรายข้อโดยใช้ Item Total Correlation โดยใช้ สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (บุญชม ศรีสะอาด. 2553)

1.3 ค่าความเชื่อมั่น แบบมาตราส่วน ประมาณค่าวิธีของ Cronbach เรียกว่า สัมประสิทธิ์แอลฟา มีสูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2553 : 118)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี

1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.87 = 3.87$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านอยู่ในระดับสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{X} = 4.35$) คือ ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.51$)

2. ผลการเสนอรูปแบบการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี

2.1 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์สนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และได้นำผลการวิพากษ์ ตรวจสอบ ร่างรูปแบบ แล้ว ยืนยันรูปแบบ พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข วิเคราะห์ ปรีกษาอาจารย์ที่ปรีกษา และได้รูปแบบการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี

2.2 รูปแบบการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 6

องค์ประกอบหลัก จำนวน 40 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี จำนวน 8 องค์ประกอบย่อย 2) ด้านบุคลากร มีจำนวน 10 องค์ประกอบย่อย 3) ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยการแลกเปลี่ยน มีจำนวน 5 องค์ประกอบย่อย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรมี จำนวน 6 องค์ประกอบย่อย 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มีจำนวน 6 องค์ประกอบย่อย 6) ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีจำนวน 5 องค์ประกอบย่อย

2.3 ผลจากการตรวจสอบแบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบจากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน (ชุดเดิม) ได้ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบ

อภิปรายผล

จากการวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี มีการอภิปรายดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี ได้มีข้อค้นพบ และนำเสนอใจนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 จากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี พบว่าสภาพการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาหาค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับมากรองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการบริหารองค์กรในปัจจุบัน คือ การมุ่งนำองค์กรสู่ความเป็นองค์กรแห่งการจัดการศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นจะต้องบริหารจัดการศึกษา ภายในองค์กรให้เป็นระบบที่จะส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้ได้จริง และต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554 : 50) คือกระบวนการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลและกลุ่ม ผู้บริหารเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของงานที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบริหารยังถือเป็นศาสตร์ที่มีวิทยาการสามารถเรียนรู้ได้ และเป็นทั้งศิลป์ที่มีลักษณะเกี่ยวกับการปฏิบัติ การประยุกต์ศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในการบริหาร

1.2 จากการศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี พบว่าปัญหาการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาหาค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อย รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากหลักสูตรสถานศึกษายังไม่ลงตัวชัดเจน มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การสานต่อรูปแบบหลักการ กระบวนการสอบไม่สอดคล้องกัน ทำให้ผู้เรียนแต่ละชั้นปีไม่ได้รับการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่องกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุตารัตน์ อึ้งสกุล (2551 : 151) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดสกลนคร 3) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดสกลนครตาม

ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน 4) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และทำให้ช่วยแก้ปัญหาการจัดการศึกษา

2. ผลการเสนอรูปแบบการ ได้มีข้อค้นพบและนำเสนอใจนำมาอภิปราย ดังนี้

องค์กรประกอบด้านการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นองค์กรประกอบหลักในการจัดการศึกษา โดยมีองค์กรประกอบย่อย ดังนี้ 1. ชุมชนมีความพึงพอใจในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. องค์กรมีจัดทำโครงการและแผนงานจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. การจัดทำแผนดำเนินงาน แผนรับนักเรียน การจัดบุคลากร และการจัดชั้นเรียน 4. การบริการส่งเสริมสนับสนุนเด็กเล็ก ได้แก่ อาหารกลางวัน วันอาหารเสริม (นม) วัสดุสื่ออุปกรณ์การศึกษาและวัสดุครุภัณฑ์ 5. การให้บริการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้เด็กเล็ก ที่มีภูมิลาเนาในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือพื้นที่ใกล้เคียง 6. การใช้งบประมาณรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิธีจัดหางบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีดังนี้ จัดทำแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระยะ 3 ปี เพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนาการศึกษาและแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น 7. การสรรหาและเลือกสรรบุคลากรเพื่อเป็นพนักงานจ้าง ข้าราชการ โดยยึดหลัก

สมรรถนะความเท่าเทียมในโอกาสและประโยชน์ของทางราชการ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนัน ชันทะสิทธิ์ (2553 : 77 - 80) การศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

องค์ประกอบด้านบุคลากร เป็นองค์ประกอบหลักในการจัดการศึกษา โดยมีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1.การปฐมนิเทศ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ 2. การนิเทศติดตามการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. สร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการให้การศึกษาและพัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4. นโยบาย แผนงาน โครงการ และงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแผน เพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและการสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ให้มีคุณภาพและยั่งยืน 5. กำหนดแผนปฏิบัติการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ และการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง 6. ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนสำหรับเด็ก พ่อ แม่ ผู้ปกครอง เยาวชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น 7. การควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการจัดการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย 8. การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในลักษณะบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ ให้เด็กได้พัฒนาด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเดือน จันตา (2553 : 56 - 57) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษา สภาพ ปัญหาการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล 2) เพื่อปรับปรุง ส่งเสริมการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล ผลสรุปพบว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการด้วยความสุภาพ เรียบร้อย แต่จำนวนไม่เหมาะสมกับจำนวนเด็ก ควรจะมีการเพิ่มอัตรากำลังให้มากขึ้น ควรส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กมีคุณสมบัติตรงตามสายงานที่ปฏิบัติ และควรส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กได้เข้า

รับการจัดฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์ประกอบด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เป็นองค์ประกอบหลักในการจัดการศึกษาโดยมีองค์ประกอบย่อย 1.อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นอาคารชั้นเดียว ต้องมีมาตรการป้องกัน อุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น 2.พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัยกับการจัดกิจกรรมของเด็ก 3. บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็กเล็ก ควรออกแบบให้มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อยอย่างอิสระ 4.บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ควรอยู่ห่างจากบริเวณสำหรับเด็กพอสมควร 5.แสงสว่างภายในห้องเรียน ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้องเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กตามที่ Nonaka ได้ศึกษาองค์ประกอบด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการนำรูปแบบไปใช้ต้องได้รับการสนับสนุน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการกำหนดแนวนโยบายด้านพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการศึกษา ให้ทันต่อการเรียนรู้ในยุคเทคโนโลยี

1.2 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการศึกษาที่ได้ทำการวิจัยสามารถนำไปใช้กับครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานีได้ แต่ควรปรับปรุงความยากง่ายของเนื้อหา ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรวิจัยเพื่อค้นหาวิธีการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดกิจกรรม จัดประชุมให้ผู้ปกครอง หน่วยงานทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้บ่อยขึ้น เพื่อให้ทุกฝ่ายได้เสนอแนะแนวทางร่วมกัน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการร่วมกัน

2.2 คณะผู้บริหารควรจัดทำแผนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

ดวงเดือน จันตา. (2553). *การจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- . (2551). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น,
- วัชรีย์ ตระกูลงาม. (2542). การศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ. โปรแกรมวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุดารัตน์ อึ้งสกุล. (2551). สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- สุนัน ชันทะสิทธิ์. (2553). การศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย :
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). หลักการ ทฤษฎี และแนวการปฏิบัติทางการ
บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). แนวทางการประเมินตามสภาพจริง.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for
Research Activities*. Educational and Psychological Measurement,
30(3), pp. 607-610.